

- (7) De Potter : "Gent van de oudste tijden tot heden."
(8) Lodewijk Lievevrouw-Coopman : "Gents Woordenboek."

Met dank aan Dhr. Roeland Van De Walle, conservator van het museum voor Volkskunde voor het bereidwillig in bruikleen geven van de foto's uit het fonds Vanderhaegen.

BEESTIGE BEDOENING MET HONDEN-RATTEN-VANGERS

In het voorlaatste decennium van de negentiende eeuw werden in het Gentse een paar wedstrijden ingericht voor rattenvangende honden of *chiens ratiers*.

Zo op 12 oktober 1885 in de zaal *Valentino* op de Kuiperskaai. De wedstrijd stond open voor om het even welk ras. De eigenaar betaalde per proef en deelnemende hond een inleg van tien frank, te verhogen met 50 centiemen per gedode rat. Het aantal ratten waarmee de hond geconfronteerd werd verschilde : dieren van meer dan 10 kg acht, 7 à 10 kg zes, 5 à 7 kg vijf, 4 of 5 kg vier, beneden de 4 kg drie. Bij voldoende inschrijvingen namen dikkerds van meer dan 15 kg het op tegen tien knaagdieren.

De inschrijvingen gebeurden bij de brouwer Karel Rombaut op de Antwerpse Steenweg, 7, te Sint-Amandsberg en dit ten laatste de zaterdagnoon voor de wedstrijd, die de maandagnamiddag om 17u plaatsvond. Ras en gewicht van het dier werden bij de inschrijving genoteerd en een tweede weging gebeurde vóór de hond in de arena kwam. De volgorde van optreden werd uitgeloot onmiddellijk voor de wedstrijd.

De tijd nodig om het toegemeten rattenaantal dood te bijten of alleszins buiten strijd te stellen werd gechronometreerd. Bij betwisting viel de beslissing bij meerderheid van stemmen van de jury en van de eigenaars-deelnemers. Deze jury bestond uit vijf leden : drie van het wedstrijdcomité en twee aangeduid door de eigenaars-deelnemers. Indien twee of meer honden eenzelfde tijd realiseerden, zouden ze het opnieuw tegen elkaar moeten opnemen.

De arena was een afgerasterde verhoogde plankenvloer van 4 op 7 meter. Men mocht de honden op eender welke wijze aanmoedigen, zonder evenwel de afrastering aan te raken. Bij overtreding konden de dieren uitgesloten worden.

Na elke proef werden prijzen uitgereikt. De eerste kreeg $\frac{2}{3}$ van de toegangsgelden en de tweede $\frac{1}{3}$. Beiden ontvingen bovendien een zilveren

medaille en een erediploma. Het entreegeld bedroeg 1 Fr., maar kinderen beneden de twaalf genoten halve prijs.

Daar men het plan had wekelijks dergelijke wedstrijden te organiseren, zouden honden, die eerder binnen de prijzen vielen, opnieuw mogen deelnemen, maar de eerste prijzen kregen dan een bijkomende handicap van vier ratten en de tweede prijzen van twee.

Oefenen kon : elke dag, uitgezonderd de maandag, in het estaminet *In den Ossenkop* bij David Helskens op de Antwerpse Steenweg, 73. Bij deze timmermangast, wiens vrouw tapster was, stond de arena opgesteld en waren de wedstrijdritten dagelijks te bekijken. Men kon er de honden testen en dressereren.

Voor die bewuste 12 oktober waren er acht deelnemers. *Duc*, de 10 1/2 kg zware fox-terrier van een zekere Rombaut - toevallig de man van de inschrijvingen? - doodde acht ratten in 48 seconden. Dit leverde hem de eerste prijs op. De tweede ging naar *Nelly*, een 7 1/4 kg zware fox-terrierteef van de Antwerpenaar Pécher. In één minuut en vier seconden schakelde zij tien ratten uit.

Voorlopig was die eerste wedstrijd ook de laatste, want burgemeester-advokaat Hippoliet Lippens schorste de later aangekondigde wedstrijden. Een half jaar later, op zondag 11 april 1886 vond een nieuwe wedstrijd plaats. Hij werd door Jozef Vogel ingericht in *Den Karpel*, een guinguette op de Dendermondse Steenweg te Sint-Amandsberg. De reglementen waren ongeveer identiek aan deze in de *Valentino*. De deelnemersbijdrage werd verlaagd tot 5 Fr. per hond, terwijl 50 ct. per gedode rat behouden bleef. Het entreegeld was voor ieder 50 ct. Het aantal prijzen werd verhoogd tot drie. De eerste ontving 50 %, niet van de entreegelden, maar van de inleggelden; de tweede 35 % en de derde de resterende 15 %.

In de pers geen spoor over deze gebeurtenis.

BRONNEN

- *B.R.U.G.* Verzamelbundel *Chiens*, G 14473.
- *Wegwijzer der Stad Gent en der Provincie Oost-Vlaanderen*; 1885 & 1886.
- *Journal de Gand*, 14.10.1885.
- *Bien Public*, 14.10.1885.
- *Gazette van Gent*, 15.10.1885.

André DESPRETZ